

Kouluterveyskyselyn 2021 tulokset

Hyvinvointilautakunta 25.11.2021 § 45

Valmistelu

Johtava rehtori Piia Hulkkonen 040-5885735 ja koulupsykologi Petteri Ruuhijärvi 040-5733280

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos toteuttaa laajan kouluterveyskyselyn joka toinen vuosi. Kouluterveyskysely tuottaa seurantatietoa hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palvelujen tarpeisiin vastaavuudesta.

Kouluterveyskyselyyn vastaavat perusopetuksen alakoulun 4. ja 5. ja yläkoulun 8. ja 9. vuosiluokan oppilaat sekä 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijat lukioista ja ammatillisista oppilaitoksista. Tietoja on kerätty perusopetuksen 8. ja 9. luokkaa käyvältä vuodesta 1996, lukioissa vuodesta 1999, ammatillisissa oppilaitoksissa vuodesta 2008 alkaen ja perusopetuksen 4. ja 5. luokkaa käyvältä vuodesta 2017 alkaen. Uusin Kouluterveyskyselyn tiedonkeruu on vuodelta 2021. Kouluterveyskyselyn tulokset on julkaistu thl.fi/kouluterveyskysely/tulokset.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on laaja-alainen tehtävä, ja kaupungin uudessa organisaatiossa se on määritelty kaikkien yhteiseksi työksi. Kaikki toimialat tekevät yhteistyötä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi. Hyte-koordinointi kuuluu organisaatiossa hyvinvointitoimialalle. Keskeisessä asemassa lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi on monialainen yhteistyö hyvinvointitoimialan sisäisissä palveluprosesseissa kuin hyvinvointitoimialan ja perusturvatoimialan prosessien yhdyspinnoilla.

Kouluterveyskyselyn tuloksia hyödynnetään koulujen hyvinvointityössä ja yhteisöllisessä opiskeluhoitotyössä sekä kaupungin toiminnan kehittämisessä, esimerkiksi laadittaessa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa ja perhekeskustoiminnan suunnittelussa.

Oheismateriaalina olevassa koonnissa on esitettyinä Kemian perusopetuksen 4. ja 5. luokkalaisten ja 8. ja 9. luokkalaisten sekä lukion 1. ja 2. vuosikurssin opiskelijoiden määrällisesti ja suhteellisesti merkittävimmät muutokset tai poikkeavuudet maan keskitasosta ja/ tai vuoteen 2019 verrattuna.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Lautakunta merkitsi kouluterveyskyselyn 2021 tulokset tiedoksi ja lähettää sen edelleen kaupunginhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi.

Kaupunginhallitus 07.12.2021 § 432

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen

Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee kouluterveyskyselyn tulokset tiedoksi.
Päätös	Kaupunginhallitus edellyttää, että toimenpiteet joihin tämä selvitys johtaa tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi hyvinvointilautakunnan toimesta 31.5.2022 mennessä. Lisäksi toimenpiteiden vaikutuksista raportoidaan 31.5.2023 mennessä.
	Kaupunginhallitus merkitsi kouluterveyskyselyn tulokset tiedoksi.

Hyvinvointilautakunta 12.05.2022 § 62
731/13.00/2021

Valmistelu	Johtava rehtori Piia Hulkkonen 040-5885735 ja lukion rehtori Pekka Mäkelä 040-3527638 Kaupunginhallitus edellytti 7.12.2021 § 432, että ne toimenpiteet joihin kouluterveyskyselyn 2021 tulokset johtavat tuodaan kaupunginhallitukselle tiedoksi hyvinvointilautakunnan toimesta 31.5.2022 mennessä. Lisäksi toimenpiteiden vaikutuksista raportoidaan 31.5.2023 mennessä. Kouluterveyskyselyn 2021 mukaan Kemin lasten ja nuorten tyytyväisyys elämään on laskenut, nuoret kokevat itsensä yksinäisemmäksi kuin ennen, ahdistuneisuus, jaksamisongelmat ja masennusoireilu ovat kasvaneet, oppilaat kokevat koulu-uupumusta, fyysistä uhkaa ja luokan ilmapiiri koetaan ongelmalliseksi. Lukiolaiset kokevat, että kiinnostavia vapaa-ajan palveluja ei ole siinä määrin kuin aikaisemmin, nuorisotiloja ei ole tarpeeksi, koetaan yksinäisyyttä ja ahdistusoireita sekä tunnistetaan muistamis- ja oppimisvaikeuksia. Kouluterveyskyselyn 2021 kuntakohtaisia tuloksia ja toimenpiteitä on käsitelty rehtorikokouksissa sekä moniammatillisessa nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kokouksessa. Koulukohtaiset tulokset on käsitelty koulujen yhteisöissä oppilas- ja opiskelijahuoltoryhmissä. Ryhmät/ koulut ovat kuulleet myös oppilaskuntia oppilaiden ja opiskelijoiden ajatuksista ja toiveista koulujen hyvinvointityön edistämiseksi. Perusopetuksessa kouluilla on tehty/ käynnistetty mm. seuraavia toimenpiteitä lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi: • Kemin perusopetuksessa on aloitettu koulujen yhteinen kehittämistyö. Kehittämiskohteina on mm. kouluyhteisöjen terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen (Hyvis-ryhmä), Pedagogisen hyvinvoinnin, opettamisen ja oppimisen hyvien käytäntöjen lisääminen ja vahvistaminen (Mentorit-ryhmä), Inklusiivisen kaikille yhteisen koulun ja oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen kehittäminen (Tukea tuen järjestäjille-ryhmä) sekä oppilaiden lukutaidon ja -innon vahvistaminen (Lukutsempparit-ryhmä). Kehittämistyötä jatketaan lukuvuonna 2022-2023 jalkauttamalla laadittuja toimintamalleja, suunnitelmia ja yhteisiä hyviä käytäntöjä arkeen. • Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattoritoimintaan on saatu yksi vakinainen toimi lisää, jolloin kuraattori henkilöstömitoitus on säädösten mukainen. • Oppilashuollon Kehittajakuraattoritoiminta -hanke kohdennetaan syksyllä 2022 esi- ja alkuopetukseen ja varhaiseen tukeen.
-------------------	---

- Koulunuorisotyö toteutuu kaikilla yhteinäiskouluilla ja lukiolla. Toimintaan pyritään saamaan lisää resurssia, jotta koulunuorisotyötä saataisiin kaikille kouluille.
- Kemin kaupungin HARLIKUS eli harrastussuunnitelman ja liikunta- ja kulttuurikasvatussuunnitelman hyödyntämistä on korostettu ja tehostettu. Systemaattinen käyttöönotto kaikissa kouluissa kehittämisryhmien työn jälkeen lukuvuonna 2022-2023.
- Harrastusten jäänmurtaja -hanke ja sen jatkohanke lukuvuonna 2022-2023. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa kemiläisille lapselle ja nuorelle maksuton ja mieluisa harrastus osana turvallista koulupäivää. Hanke on suunnattu erityisesti lapsille ja nuorille, joilla ei ole harrastusta. Harrastukset valitaan ja toteutetaan lasten ja nuorten kuulemisesta saatujen tietojen pohjalta. Lukuvuonna 2021-2022 harrastekerhoihin osallistuu reilu 200 oppilasta. Ensi lukuvuonna järjestetään noin 50 lukuvuoden kestävästä kerhoa koulupäivän yhteydessä.
- Koulujen muu kerhotoiminta (Kemin kerhot pyörivät 5-hanke), joka mahdollistaa mm. PT-toiminnan kaikilla yläkouluilla. Personal trainer (PT) toimii peruskoulussa ensisijaisesti oppilaiden kuntovalmentajana, liikuntakaverina ja ryhmäohjaajana. Hän opastaa nuoria vahvistamaan liikuntataitoja ja lisäämään liikunta-aktiivisuutta sekä kannustaa ja ohjaa elintapojen muutoksessa. Toiminnalla on myös myönteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten kaverisuhteisiin.
- Välkäritoiminnan käynnistäminen, jossa ideana on, että välkärioppilaat suunnittelevat ja ohjaavat toisilleen välituntitoimintaa. Kaikilla peruskouluilla järjestetään Välkäri-koulutus kevään-syksyn 2022 aikana ja toimintaa toteutetaan lukuvuonna 2022-2023 välkäritoiminnasta vastaavien ohjaavien opettajien johdolla.
- Hepolan, Sauvosaren ja Karihaaran koulut palkittiin 500€ välituntivälinepaketilla Kiusaamatta paras-kampanjassa käytänteistään kiusaamisen ehkäisyssä ja käsittelyssä. Oppilaiden toivomia piha/ välituntivälineitä on hankittu myös vanhempainyhdistysten tuella.
- Oppilasurheilun kilpailukalenteri-toiminnan uudelleen käynnistäminen ja kehittäminen korona-ajan jälkeen kunnan liikuntakoordinaattorin ja koulujen liikuntavastaavien toimesta.
- Koulumatkaliikkumiseen kannustaminen, mm. 5-luokkalaisten pyöräkisan uudelleen aktivoiminen (jäänyt koronan vuoksi kahtena pitämättä), Koululiikuntaliiton Pyöräsankarit, jossa pyöräily tuodaan osaksi koulun ja oppilaitoksen toimintakulttuuria, jolloin pyörää hyödynnetään osana oppimista, teemapäiviä ja arkimatkoja.
- Ulkoluokkatoiminnan (liikuntaa ja oppimista lähiluonnossa/ ympäristössä) lisääminen opettajien kouluttautumisen kautta.
- Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisen vahvistaminen, johon Hyvis-kehittämisryhmä laatii koulujen yhteistä toimintamallia lukuvuodelle 2022-2023.
- Yleisen tuen vahvistaminen, johon Tukea tuen järjestäjille -kehittämisryhmä laatiin koulujen yhteistä toimintamallia lukuvuodelle 2022-2023. Perusopetuksen ja lukion yhteinen vesokoulutus 8.8.2022 yleisen tuen käytänteistä.
- Oppimisen tukea vahvistetaan palkaamalla hankerahalla resurssiopettajia ja koulunkäynninohjaajia sekä lisäämällä erityisopettajien konsultatiivista työtä.
- Lukutaitoon panostaminen, johon Lukutsempparit-kehittämisryhmä laatii koulujen yhteistä toimintamallia yhteistyössä kirjaston kanssa.

Hankerahoituksella on saatu palkattua yläkoulujen yhteinen lukuresurssiopettaja vuoden 2022 loppuun asti.

- Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn ja puuttumiseen tullaan laatimaan Kemin perusopetuksen yhteinen toimintamalli.
- Jope, minä tuen -hyvinvointikampanja yläkoululaisille 11.4.-8.5.2022. Kampanjan tavoitteena on kiinnittää erityistä huomiota uneen, ravintoon, liikkumiseen ja sosiaalisiin suhteisiin.
- Kouluilla on järjestetty erilaisia teemaviikkoja, tapahtumia, liikuntailtapäiviä, hyvinvointipäiviä lukuvuoden aikana, joita on ideoitu yhdessä oppilaiden kanssa.

Lukiolla on tehty/ käynnistetty mm. seuraavia toimenpiteitä nuorten hyvinvoinnin vahvistamiseksi:

- 16.3.2022 kaikille opiskelijoille pidettiin ryhmänohjaus, jossa esiteltiin lukion keskeiset kouluterveyskyselyn tulokset ja valtakunnallisia tuloksia. Sen jälkeen opiskelijat vastasivat koulun laatimaan Google Forms -kyselyyn Ideoita hyvinvoinnin ja oppimisen tukemiseen, jossa he esittivät ideoita ja toiveita siitä, mitä lukiolla voitaisiin tehdä oppimisen ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Opiskeluhoitotyöryhmä, opiskelijakunnan hallitus ja opettajakunta pohtivat opiskelijoiden vastausten pohjalta, mitä toimenpiteitä tehdään tämän kevään ja tulevan lukuvuoden aikana.
- Loppukevään 2022 aikana kiinnitetään erityishuomiota opiskelutaitojen ohjaukseen kursseilla. Ryhmänohjauksessa 20.4.2022 käsiteltiin opiskelutaitoja ja harjoiteltiin opintojen suunnittelua. Jakson aikana kiinnitetään huomiota myös tehtävien määrään ja rytmitykseen, jotta kaikki isot arvioitavat työt eivät painottuisi jakson loppuun ja arviointiviikolle. Erityisopettaja on viikoittain mukana oppimispajassa, jossa annetaan tukiopetusta.
- Jaksolla on useita liikunnallisia koko koulun tapahtumia, kuten opettajien ja opiskelijoiden norsupalloturnaus, ykkösten ja kakkosten pesäpalloturnaus ja pingisturnaus. Pidämme esillä hyvinvoinnin teemoja, esim. keskiviikkoisin opiskelijoille tarjotaan ohjattu mindfulness-vartti liikuntasalissa ja opiskelijoiden mielenterveyspäivä 13.4. huomioitiin. Lukio osallistui Jope, minä tuen -kampanjaan.
- Hyvinvointi ja oppimisen taidot otetaan lukuvuoden 2022 - 2023 painopistealueiksi. Monet ongelmat helpottuvat, kun perusasiat ovat kunnossa: nukutaan riittävästi, syödään säännöllisesti, harrastetaan liikuntaa, ruutu-aika on kohtuullista ja ajankäyttö on hallussa. Lukuvuoden alussa toteutamme koko koulun hyvinvointipäivän, jossa on luentoja ja työpajoja sekä harrastusesittelyjä / -kokeiluja.
- Lukuvuonna 22 - 23 tarjotaan lukiolaisille ohjattua harrastustoimintaa opiskelijatoiveiden pohjalta. Tulevan lukuvuoden suunnittelua jatketaan kevään OHR-kokouksessa ja opettajainkokouksissa.

Esittelijä

Hyvinvointijohtaja Kaisa Rauvala

Päätösehdotus

Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi kouluterveyskyselyn 2021 tuloksista johtuvat toimenpiteet ja saattaa ne tiedoksi kaupunginhallitukselle.

Päätös

Hyvinvointilautakunta merkitsi tiedoksi kouluterveyskyselyn 2021 tuloksista johtuvat toimenpiteet ja saattaa ne tiedoksi kaupunginhallitukselle.